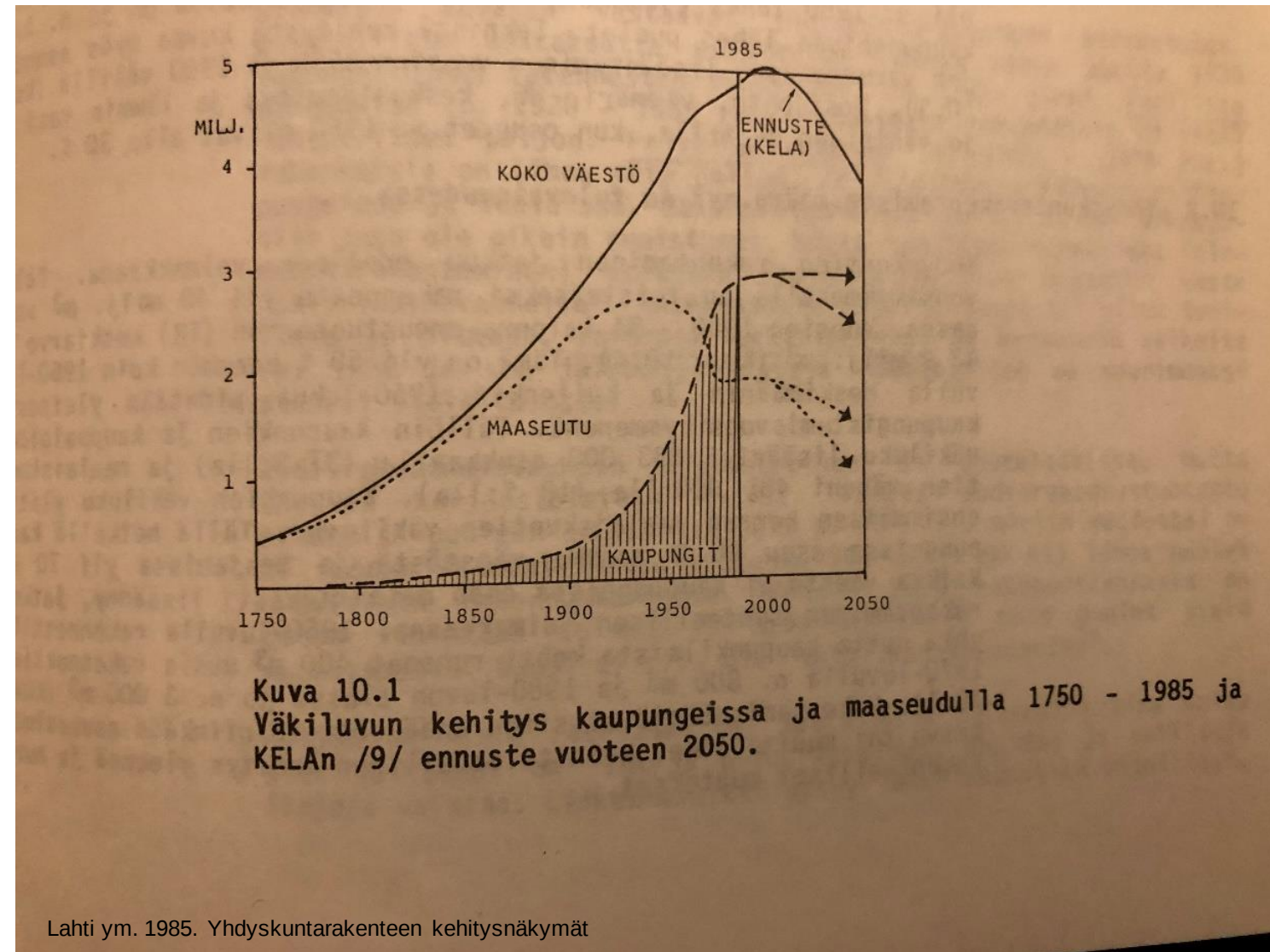

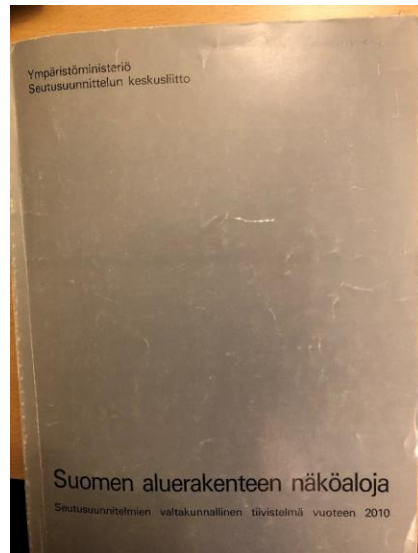
Aluerakenteen ennakointi - onko 30- vuotta pitkä aika?

Ville Helminen
SYKE

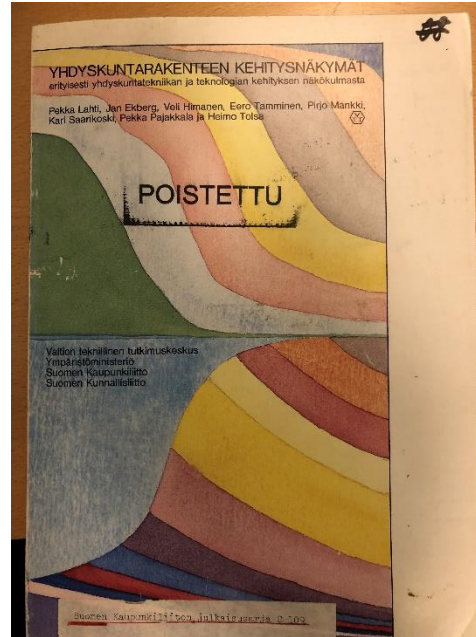
28.5.2021

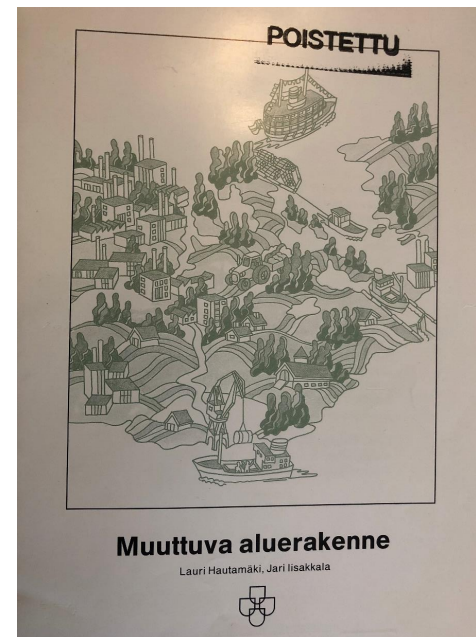
Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet

1986

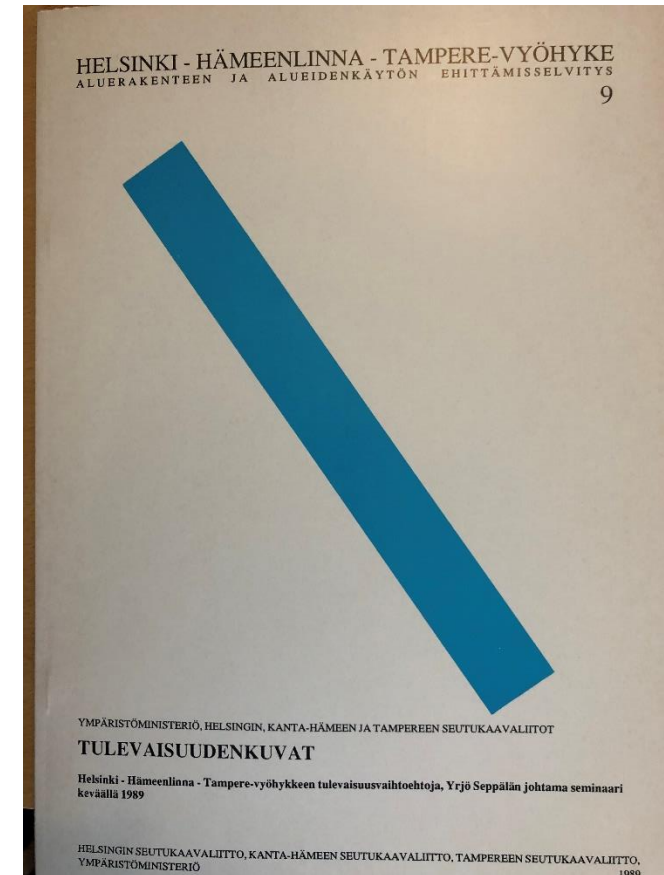
1985

1989

1989

1989

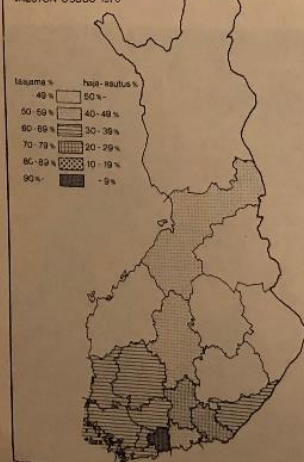
Taajamaväestö %-osuus alueen koko väestöstä

	1970	1980	1985	1990	1995	2010
HELSINKI	93.94	93.16	95.13	96.16	96.93	97.53
ITA-UUSIMAA	53.41	62.68	65.50	67.51	68.86	71.00
LÄNSI-UUSIMAA	65.41	74.28	77.17	78.49	79.75	81.46
VÄSTRA NYLAND	61.38	72.15	73.87	75.66	77.50	82.33
VARSINAIS-SUOMI	64.58	72.78	73.60	74.30	75.47	76.56
SATAKUNTA	64.46	70.64	72.80	74.45	75.69	77.35
PIRKANMAA	69.00	80.94	82.93	84.01	84.40	84.52
KANTA-HÄME	67.71	76.54	78.48	80.37	81.79	84.70
PAIJAT-HÄME	71.93	80.05	81.48	81.95	82.47	83.96
KYMENLAKSO	76.07	78.40	79.00	80.97	81.90	83.37
ETELÄ-KARJALA	64.25	73.85	76.29	78.26	79.84	81.44
ETELÄ-SAVO	64.59	55.85	60.17	64.24	67.40	73.33
POHJOIS-KARJALA	41.00	56.68	60.22	62.80	63.91	65.19
POHJOIS-SAVO	49.77	64.55	68.65	71.61	73.71	75.38
KESKI-SUOMI	55.98	65.21	68.59	70.65	72.36	75.41
VAASAN LÄÄNI	49.41	59.95	63.18	65.35	66.88	68.06
POHJOIS-POHJANMAA	51.44	66.54	68.97	71.71	72.87	74.78
KAINUU	40.04	57.20	63.00	64.93	66.12	70.05
LAPPI	46.70	58.35	59.88	62.75	65.55	67.98
KOKO MAA (PL. AHVENANMAA)	64.21	73.19	75.71	77.44	78.74	80.28

1970-luvun alussa suomalaisista joka kolmas asui haja-asutusalueilla, nykyisin joka neljäs ja vuosituhannen vaihteessa suunnilleen joka viides.

TAAJAMA- JA HAJA-ASUTUS-
VÄESTÖN OSUUS 1970

TAAJAMA- JA HAJA-ASUTUS-
VÄESTÖN OSUUS 1980

TAAJAMA- JA HAJA-ASUTUS-
VÄESTÖN OSUUS 2010

Taajamaväestö: indeksi 1980 = 100

SEUTUKAAVA-ALUE	1970	1980	1985	1990	1995	2010
HELSINGIN SKA	89.70	100.00	107.55	111.56	113.49	114.30
ITA-UUSIMAA	77.20	100.00	108.16	114.58	118.61	125.32
LÄNSI-UUSIMAA	82.11	100.00	108.22	113.36	117.73	124.89
VÄSTRA NYLAND	70.89	100.00	108.33	116.30	123.73	138.19
VARSINAIS-SUOMI	84.36	100.00	103.42	105.04	106.85	106.94
SATAKUNTA	87.23	100.00	104.17	108.45	111.35	114.01
PIRKANMAA	83.59	100.00	104.90	107.86	109.63	110.52
KANTA-HÄME	85.53	100.00	104.72	108.73	111.88	119.81
PAIJAT-HÄME	83.85	100.00	103.90	105.76	108.01	115.12
KYMENLAKSO	96.82	100.00	102.02	104.34	106.20	110.43
ETELÄ-KARJALA	87.14	100.00	103.54	106.80	109.36	113.32
ETELÄ-SAVO	84.66	100.00	108.16	115.47	121.15	133.93
POHJOIS-KARJALA	75.08	100.00	107.37	111.37	115.16	116.34
POHJOIS-SAVO	78.59	100.00	108.02	113.29	116.66	120.45
KESKI-SUOMI	85.73	100.00	107.82	112.62	116.27	122.83
VAASAN LÄÄNI	80.31	100.00	109.41	116.17	120.91	125.22
POHJOIS-POHJANMAA	73.09	100.00	109.62	119.09	124.81	137.99
KAINUU	71.16	100.00	112.65	117.23	119.96	127.09
LAPPI	80.96	100.00	104.90	110.48	115.98	133.18
KOKO MAA (PL. AHVENANMAA)	84.30	100.00	106.48	110.89	113.93	118.30

Työ

Työp
naiss
verri
oller
väes
jatk
teen
tissa
kea.
Ei
kasv
maa
muu
kuin
kam
nopi
mää
K
kon
paik
juur
tees
usei
mer
miv
ken

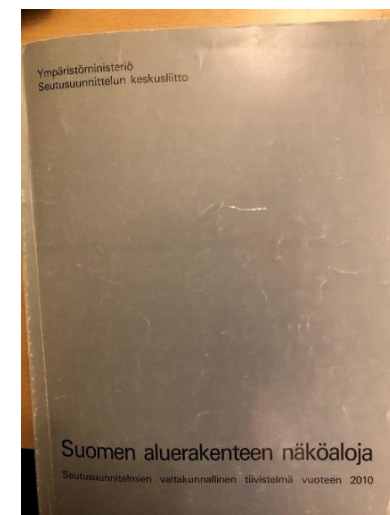
Vai

alk
Alk
min
kaa
keh
70-
aik
daa
ens
van
nor
si L

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta
Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet

1986: Ympäristöministeriö ja seutusunnittelun keskusliiton yhteistyö: kooste seutusunnitelmien aluerakenteen mitoitusiedoista ja suunnitelmista

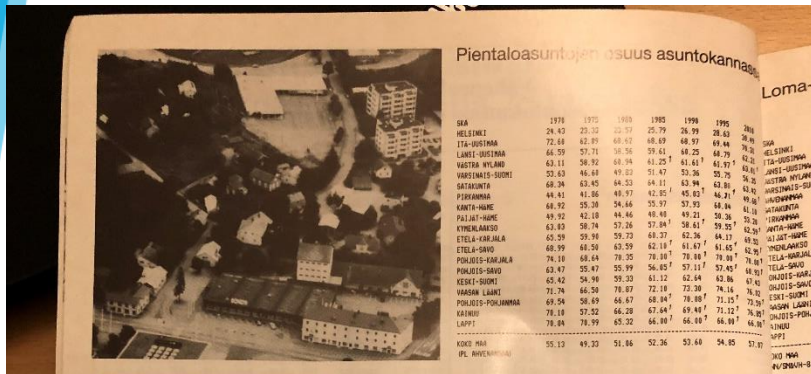
- Taajamaväestön
osuus vuonna
2000: 80,6%

Nostoja

- ”Seutusuunnitelmat ovat yleispiirteisiä aluerakenteen ja alueiden käytön kehittämissuunnitelmia. Ne tarkistetaan säännöllisesti 4 vuoden välein eikä niillä ole oikeusvaikutuksia”
- ”Seutusuunnitelmiin liittyy laaja tapahtunutta ja tulevaa kehitystä kuvaava tilasto- ja suunniteaineisto” -> ”valtakunnallinen ATK-pohjainen tiedosto”
- ”Tiedostoon sisältyy kunnittaiset kehitys- ja suunnitetiedot vuoteen 2010 saakka mm. väestö- ja työpaikkakehityksestä, taajama- ja haja-asutusväestöstä, asuntokannasta, loma-asunnoista sekä palvelujen alueellisesta esiintymisestä”
- ”Aluerakenne ja alueidenkäyttö samoin kun siihen vaikuttavat yhteiskunnalliset taustatekijät muuntuvat jatkuvasti. Seutusuunnitelmia pidetään tästä syystä jatkuvasti ajan tasalla siten, että uusimmat muutostekijät aluerakenteen ja alueidenkäytön kehittämisessä voidaan ottaa huomioon. Ympäristöministeriössä ollaan viimeistelemässä seuraavan suunnittelukierroksen ohjeita. Huomio kiinnittyy tällöin erityisesti niihin seurauksiin, joita kehittyvällä informaatio- ja tuotantoteknologialla on aluerakenteeseen ja alueidenkäyttöön”

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet

vuoteen 1995 mennessä. Suurin pientalojen osuus, eli yli 74 % asutuskannasta on vuonna 1995 Vaasan läänissä. Pienimmillään pientalojen osuus on Helsingin seutukaava-alueella, missä se on 28,5 %. Mainittakoon, että viime vuosina pientalojen tuotanto valmistusneustuissa asunnoista on ollut noin 2/3 koko asutustuotannosta.

Asutustuotanto laskee selvästi

Asutustuotanto laskee tulevina vuosina. Viime vuosina rakennettu noin 50 000 asunnon vuosivauhdista pudotaan suunnitelmien mukaan noin 42 000 asunnon keskimääräiseen vuosivauhtiin kaudella 1986–1995. Kaudella 1996–2010 seutukaavallitilojen suunnitelmien mukaan valmistuu keskimäärin vuodessa enää vajaa 30 000 asun-

toa, mikä vastaa Ruotsin asutustuotantoa vuonna 1985. Vuosittain valmistuneiden pientaloasuntojen keskimääräiset arvot on otettu alueittain ohjeisessa taulukossa Eräiden seutukaavallitilojen osalta huomioon, ei ole lukuja johtuen siitä, kokonaissuunnitelmassa 1984 ei luetu pientalojen välistä jaoteltua asutustuotannon osalta tehty. Oman mielenkiintoisen osansa asutustuotannosta muodostavat pientaloasuntojen poistuma. Poistuma tarkoittaa niitä asuntoja, jotka syystä tai toisista poistuvat asutuskäytöstä. Jämsä rakentamisen lisääntymisen myötä poistuma hiljalleen vähenee. Kauden 1986–1995 poistuma säilyi lähes tunteen luvun alkupuolen mukaisena. Tästä jälkeen vuotuinen poistuma putosi noin 500 asunnolla vuodessa.

Valmistuneiden asuntojen määrä keskimäärin vuodessa

Alue	1970-1974	1975-1979	1980-1984	1985-1989	1990-1994
SWA	11589	9945	6841	4865	4865
HELSINKI	1131	794	741	624	518
ITA-UUSIMA	611	414	399	329	329
LAKEI-UUSIMA	926	605	575	380	380
VASTRA NYLAND	5228	3557	2885	2142	2142
VARSINAIS-SUOMI	3094	2124	1952	1181	1181
SATAKUNTA	5281	4294	2914	2756	2756
PIIRIKANMAA	1956	1426	1367	1129	1129
KANTA-HEME	2483	1965	1895	1480	1480
PALJAT-NÄME	2290	1765	1535	1217	1217
KYMNÄKASSO	1724	1568	1490	1218	1218
ETELÄ-KARJALA	1937	1954	1675	1419	1419
ETELÄ-SAVO	2134	1924	1656	1419	1419
POHJOIS-KARJALA	2923	2842	2641	2581	2581
POHJOIS-SAVO	2893	2827	2647	2581	2581
KESKI-SUOMI	4592	4824	4844	4844	4844
VAASAN LÄÄNI	2945	2927	2380	2469	2469
POHJOIS-POHJANMAA	1225	1151	897	551	551
KAINU	2163	2164	2116	1964	1964
LAPPI	5819	5819	5819	5819	5819

Asuntojen poistuman määrä keskimäärin vuodessa

Alue	1970-1974	1975-1979	1980-1984	1985-1989	1990-1994
SWA	2444	1931	1211	833	833
HELSINKI	244	193	121	83	83
ITA-UUSIMA	219	158	134	104	104
LAKEI-UUSIMA	333	133	134	104	104
VASTRA NYLAND	2181	1564	1361	1041	1041
VARSINAIS-SUOMI	1111	911	811	611	611
SATAKUNTA	1111	911	811	611	611
PIIRIKANMAA	1111	911	811	611	611
KANTA-HEME	851	806	811	611	611
PALJAT-NÄME	811	740	711	611	611
KYMNÄKASSO	811	740	711	611	611
ETELÄ-KARJALA	811	740	711	611	611
ETELÄ-SAVO	811	740	711	611	611
POHJOIS-KARJALA	811	740	711	611	611
POHJOIS-SAVO	811	740	711	611	611
KESKI-SUOMI	811	740	711	611	611
VAASAN LÄÄNI	811	740	711	611	611
POHJOIS-POHJANMAA	811	740	711	611	611
KAINU	811	740	711	611	611
LAPPI	811	740	711	611	611

Alue	1970	1975	1980	1985	1990	1995	2000
SWA	11141	12205	12225	12225	12225	12225	12225
HELSINKI	7809	8474	10254	11175	12029	12900	13668
ITA-UUSIMA	4789	5925	6280	6470	6700	7000	7400
LAKEI-UUSIMA	5353	5925	6280	6470	6700	7000	7400
VASTRA NYLAND	18115	22924	26614	29400	32000	34000	36000
VARSINAIS-SUOMI	4412	4720	5287	5820	6300	6700	7100
SATAKUNTA	2499	13384	17943	18204	18400	18600	18800
PIIRIKANMAA	15259	23482	25871	28436	30900	33400	35900
KANTA-HEME	7470	9151	10830	12725	14474	16229	18000
PALJAT-NÄME	8175	10700	12400	14200	16000	17800	19600
KYMNÄKASSO	7259	9444	10820	11890	13060	14230	15400
ETELÄ-KARJALA	12605	15889	18200	20600	23000	25400	27800
ETELÄ-SAVO	12605	15889	18200	20600	23000	25400	27800
POHJOIS-KARJALA	12605	15889	18200	20600	23000	25400	27800
POHJOIS-SAVO	12605	15889	18200	20600	23000	25400	27800
KESKI-SUOMI	12605	15889	18200	20600	23000	25400	27800
VAASAN LÄÄNI	12605	15889	18200	20600	23000	25400	27800
POHJOIS-POHJANMAA	12605	15889	18200	20600	23000	25400	27800
KAINU	12605	15889	18200	20600	23000	25400	27800
LAPPI	12605	15889	18200	20600	23000	25400	27800

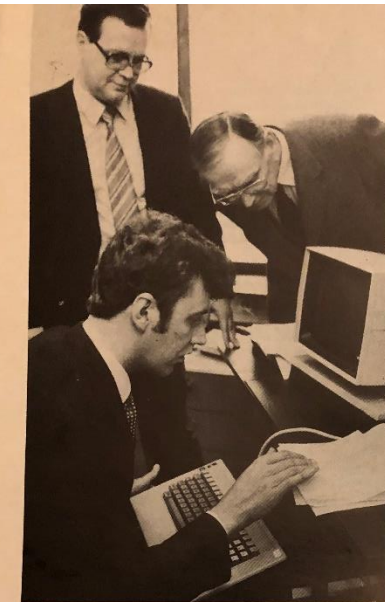
Loma-asuntojen määrä on yhä kasvussa

Alueittain on suuria eroja

Loma-asuntojen määrä kasvaa. Nykyisin niitä on noin 320 000 ja vuonna 1995 lähes 380 000. Suunnitelmien mukaan noin 406 000. Tämän lisäksi on 56 000. Vuosittain tulee siis noin 5 600 loma-asuntoa. Vastaava vuosittainen lisäys kaudella 1995–2010 olisi enää noin 5 000 loma-asuntoa eli loma-asuntorakentaminen hidastuisi suunnitelmien mukaan selvästi. Vertailun vuoksi taloushallituksen on esittetty vuodelta 1981 vesihuolluksen ja silloisen sisäministerin kaavoitus- ja rakennusosaston laskelma, joka päättyi vuoden 2000 tilanteeseen noin 470 000 loma-asuntoon. Eniten loma-asuntojen määrä näyttäisi kasvavan Lapissa. Siellä loma-asunnot yli kaksinkertaistuvat vuoteen 1995 mennessä. Myös Etelä-Savossa ja Keski-Suomessa loma-asunnot lähes kaksinkertaistuvat samalla ajankäskellä. Vähiten loma-asuntoja tullaan rakentamaan seuraavalla kymmenvuotiskaudella. Uudella maalla ja Satakunnassa. Niiden luvut osoittavat toisaalta Etelä-Suomen rantien rakentamistien olevan jo varsin korkea ja toisaalta myös Helsingin seudun loma-asuntojen rakentamispainon levinneen Keski-Suomen ja Etelä-Savon tasolle. Lapissa lukuja nostavat tunteelliset rakennettavat lomakylät ja lomakaupungit.

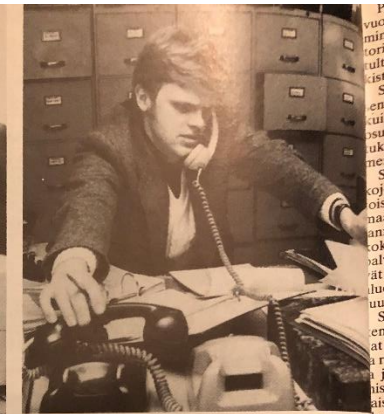
Ennusteiden mukaan Lappiin, Etelä-Savoon ja Keski-Suomeen rakennetaan tulevina vuosina eniten loma-asuntoja. Helsingin seudun suuri loma-asuntojen rakentamispaine ulottuu jo Keski-Suomeen saakka.

Työpaikat: palvelut

SEUTUKAAVA-ALUE	1970	1975	1980	1985	1990	1995	2000
HELSINGIN SWA	271400	314200	333100	354200	378100	378300	382300
ITA-UUSIMA	12901	14420	14891	18315	19485	20220	21545
LAKEI-UUSIMA	4372	7270	7996	8510	9600	9440	11745
VASTRA NYLAND	9743	10729	12697	15000	16900	17900	19790
VARSINAIS-SUOMI	71478	86644	93289	98255	102700	104005	111155
SATAKUNTA	40415	42780	47395	50700	54100	56700	59400
PIIRIKANMAA	72843	79160	84644	91240	99000	109800	111200
KANTA-HEME	27379	28975	31489	34275	36355	38200	40100
PALJAT-NÄME	31010	35023	38322	41310	43370	45210	47110
KYMNÄKASSO	40803	43210	44381	45450	46730	47430	49240
ETELÄ-KARJALA	24953	27298	28840	30925	32695	34025	35785
ETELÄ-SAVO	28903	30163	34801	37330	39680	41540	43400
POHJOIS-KARJALA	27450	29392	33667	35400	37300	39100	42860
POHJOIS-SAVO	42425	45532	52395	56300	59450	61650	63400
KESKI-SUOMI	42908	44001	50795	53685	56630	59630	64500
VAASAN LÄÄNI	68439	72283	81543	95620	90285	93930	100645
POHJOIS-POHJANMAA	47531	53457	63490	71690	81030	87470	111290
KAINU	14761	14523	18215	19100	20800	22300	23800
LAPPI	39833	42854	41239	45942	47994	49720	52910

KOKO MAA (P.L. ARAVENNANNA) 922159 1027855 1115479 1201467 1273779 1329180 1407035

Palvelualoille syntyy uusia työpaikkoja

Työpaikat: palvelut

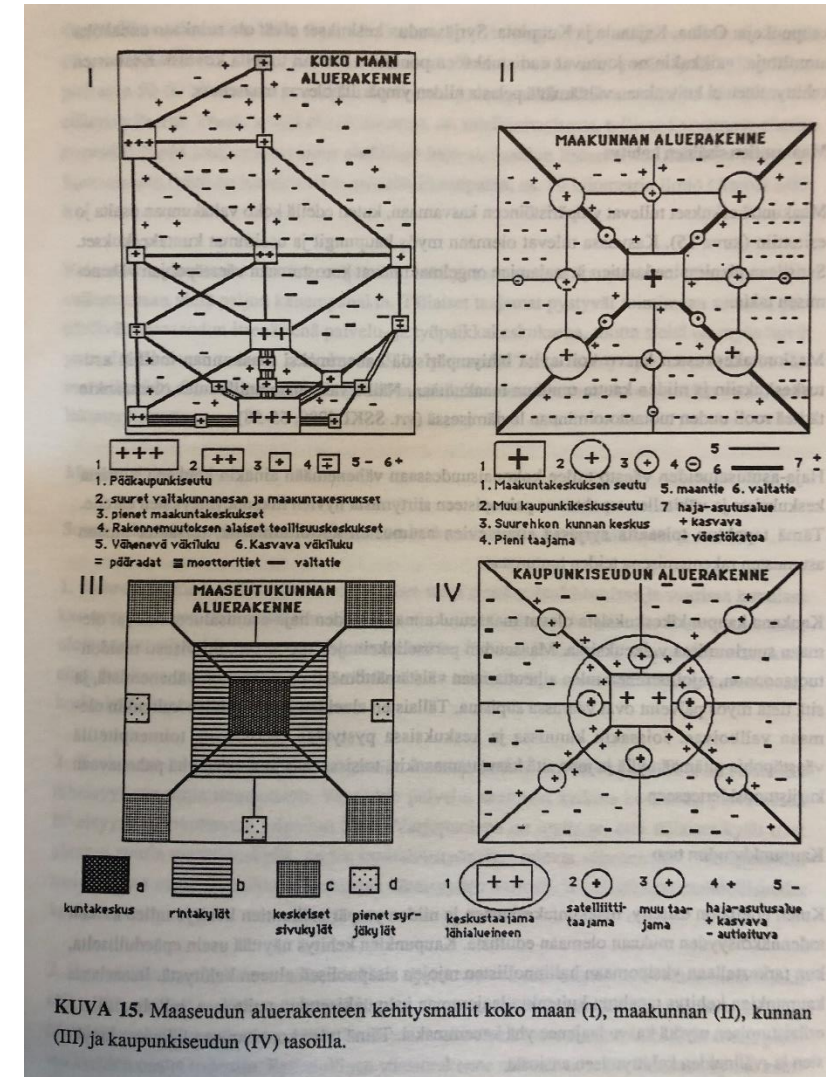
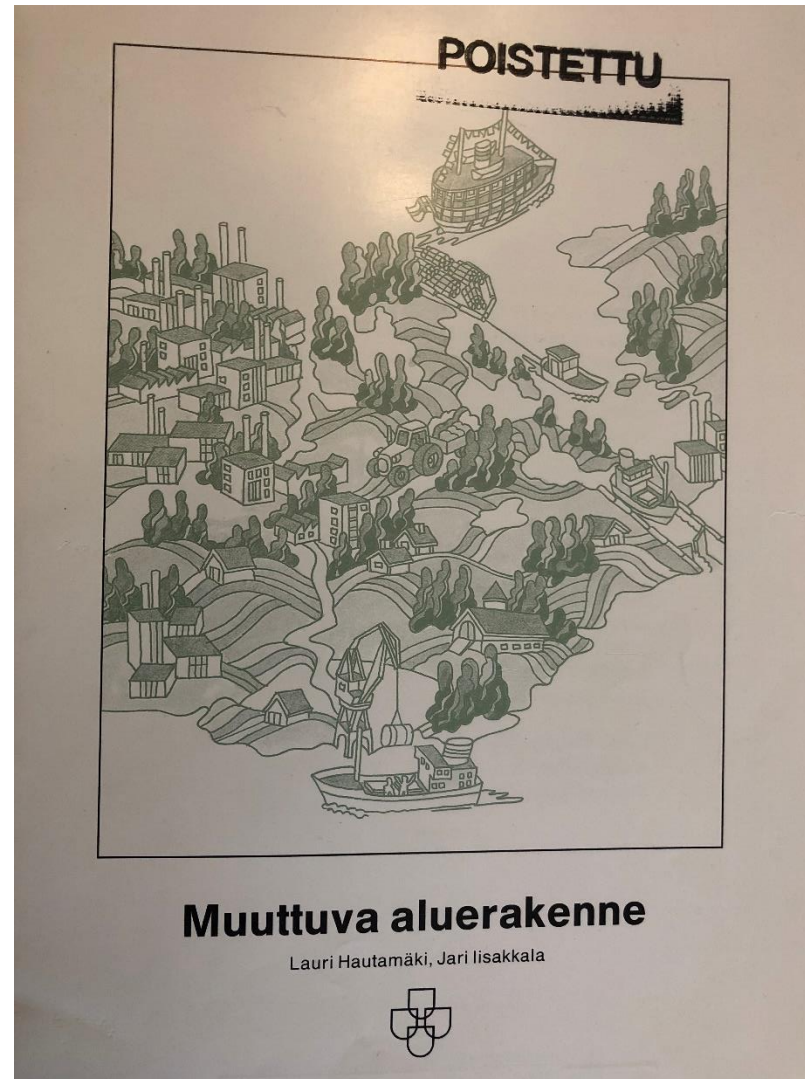
SEUTUKAAVA-ALUE	1970	1975	1980	1985	1990	1995	2000
HELSINGIN SWA	63,44	68,27	72,23	74,25	75,73	76,44	77,54
ITA-UUSIMA	36,49	36,51	44,24	45,81	47,05	47,91	49,14
LAKEI-UUSIMA	34,13	37,32	42,54	44,07	44,42	45,78	47,91
VASTRA NYLAND	40,04	41,12	45,49	49,47	52,45	54,08	57,84
VARSINAIS-SUOMI	40,73	46,23	49,22	51,18	52,77	53,73	56,74
SATAKUNTA	37,36	38,70	43,96	46,52	48,45	49,43	52,45
PIIRIKANMAA	38,77	41,28	45,77	47,24	49,00	51,31	54,11
KANTA-HEME	41,51	43,22	47,70	51,18	52,44	54,11	57,45
PALJAT-NÄME	36,26	39,35	43,92	46,24	47,72	48,94	51,41
KYMNÄKASSO	45,15	48,10	52,49	54,22	54,58	55,25	57,45
ETELÄ-KARJALA	38,39	41,72	46,08	49,45	51,45	53,36	56,74
ETELÄ-SAVO	38,40	42,91	47,44	49,52	52,14	53,63	56,74
POHJOIS-KARJALA	38,33	43,49	47,84	49,45	50,96	52,77	56,74
POHJOIS-SAVO	39,48	43,74	49,47	51,64	53,11	54,16	57,45
KESKI-SUOMI	40,94	44,36	49,49	51,22	53,32	54,74	57,45
VAASAN LÄÄNI	36,28	39,33	43,92	46,25	47,91	49,14	51,41
POHJOIS-POHJANMAA	40,88	45,31	49,46	53,33	57,12	57,74	60,74
KAINU	38,41	44,09	50,43	51,87	52,79	54,93	57,45
LAPPI	45,49	51,67	56,00	58,26	58,83	59,43	60,74

KOKO MAA (P.L. ARAVENNANNA) 44,45 48,51 52,90 55,16 56,64 57,74

1989

- Maaseudun aluerakenteen skenaarioita:
- Tehomaatalous –visio
- Vanhalla vauhdilla – visio
- Elävä maaseutu – visio (etätyö mainittu)

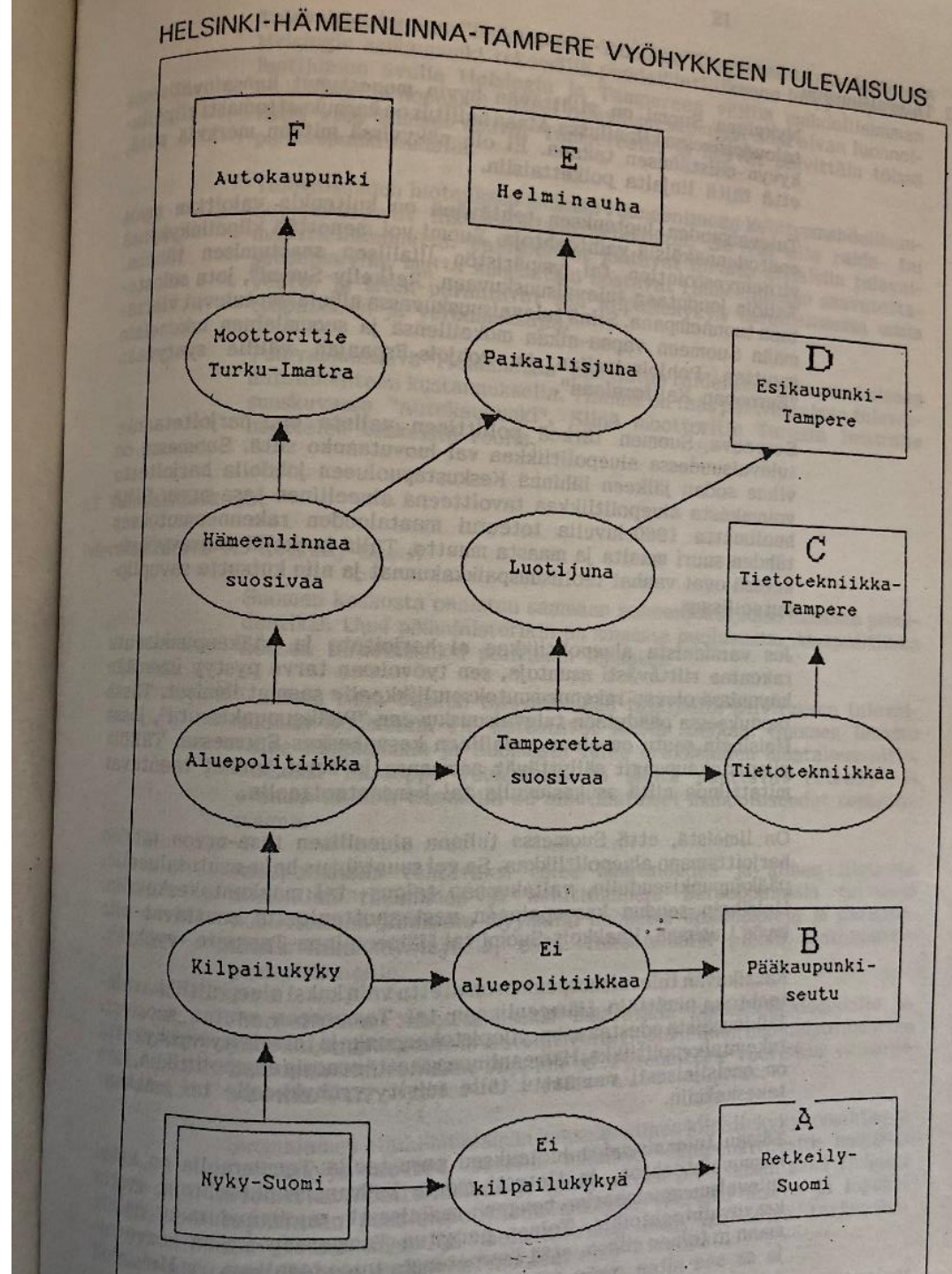
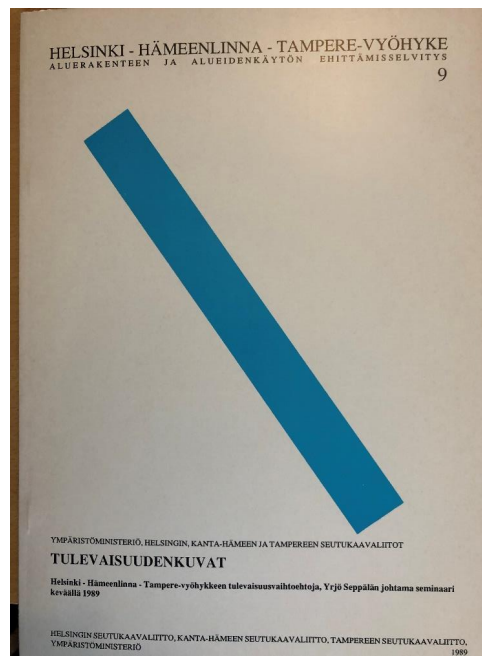
28.5.2021

1989

- Helsinki-Hämeenlinna-Tampere-vyöhyke

28.5.2021

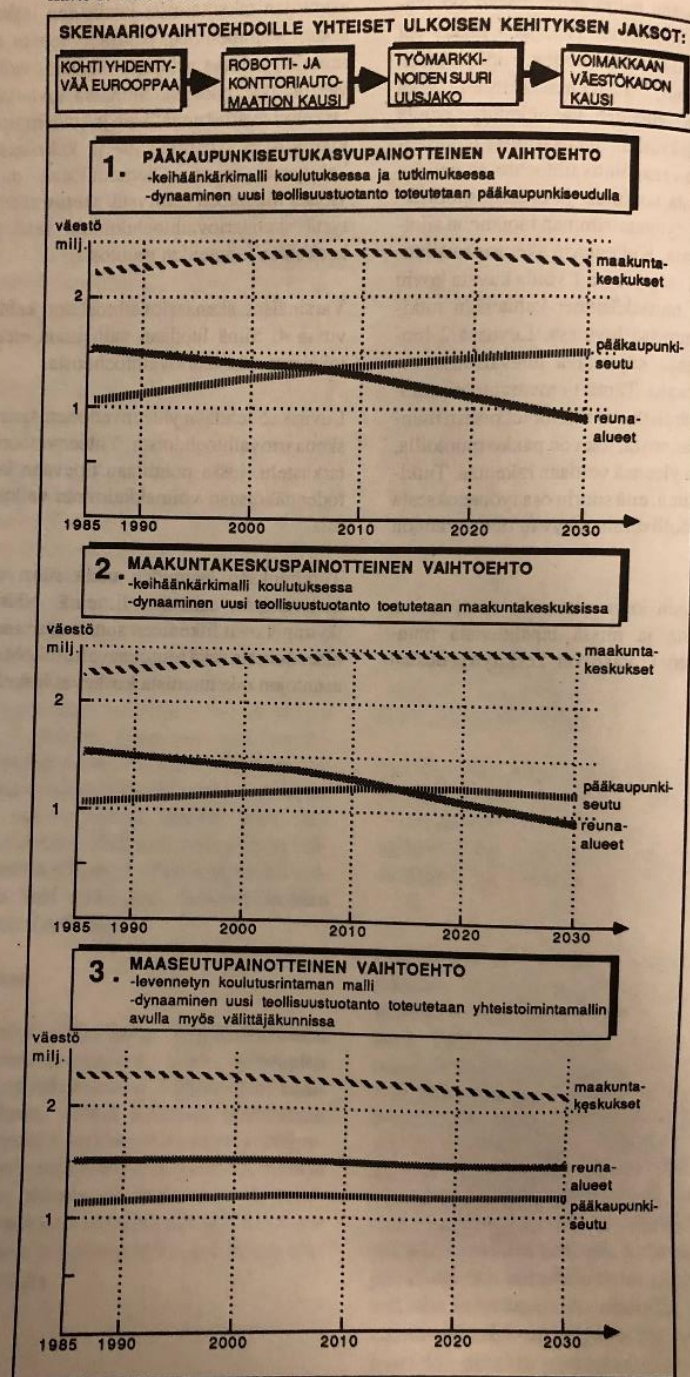
1989

- Vuosituhannen vaihteeseen on enää 10 vuotta. Millainen Suomi meillä silloin on? Entä vuonna 2030? Kehityksen vauhti on jo nyt valtava.
- "Jos urbaani cityelintyyli, jossa tarvitaan "päivittäinen citykosketus" voimistuu, pääkaupungin kasvua ei estä mikään. Jos taas city koetaan tärkeäksi palveluineen ja virikkeineen, mutta vain osana muuta elämää, maakuntakeskusten "puoliurbiselintyyli" saattaa nousta vallalle"

28.5.2021

Kuvio 1. Hämmötelma skenaariovaihtoehtojen muutoutumisesta

2. Yh
mi

2.1 R

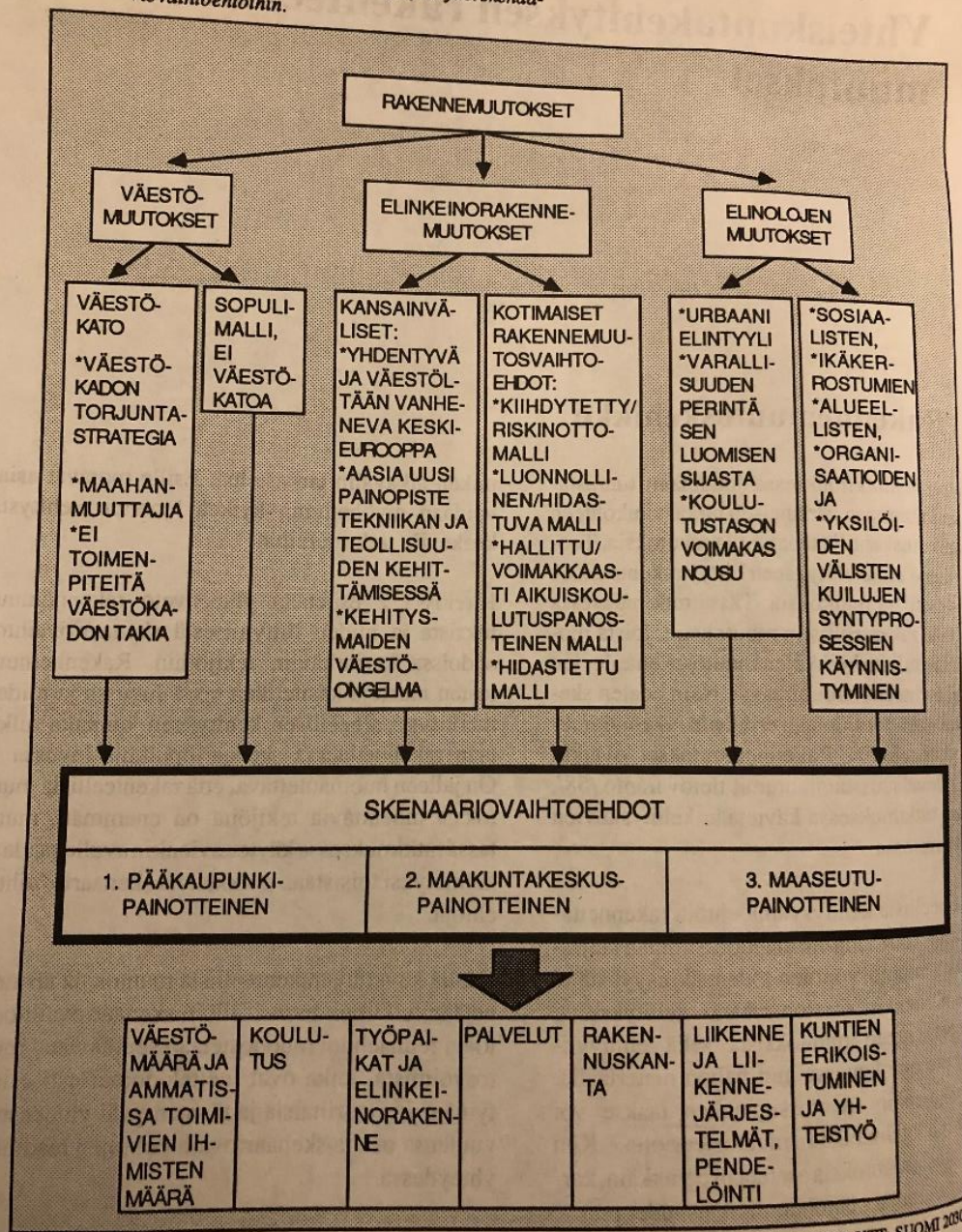
Tulevaisuu
maan ja ajo
ulkosvaik
riassa yhte
ja yllätyks
keskitytää
net voidaa
signaalien
naariovail
tosten yh
tärkein tui
jota tässä
muodosta

Koska al
essa tärke
ta kentäs
pohdita.
elinkeino
muutoks
että heik
kehittää
vaihtoeht
siutuvat

Ympäri
vaille ta
neilmiö
että se
luonno
kysymy
mia. Tä

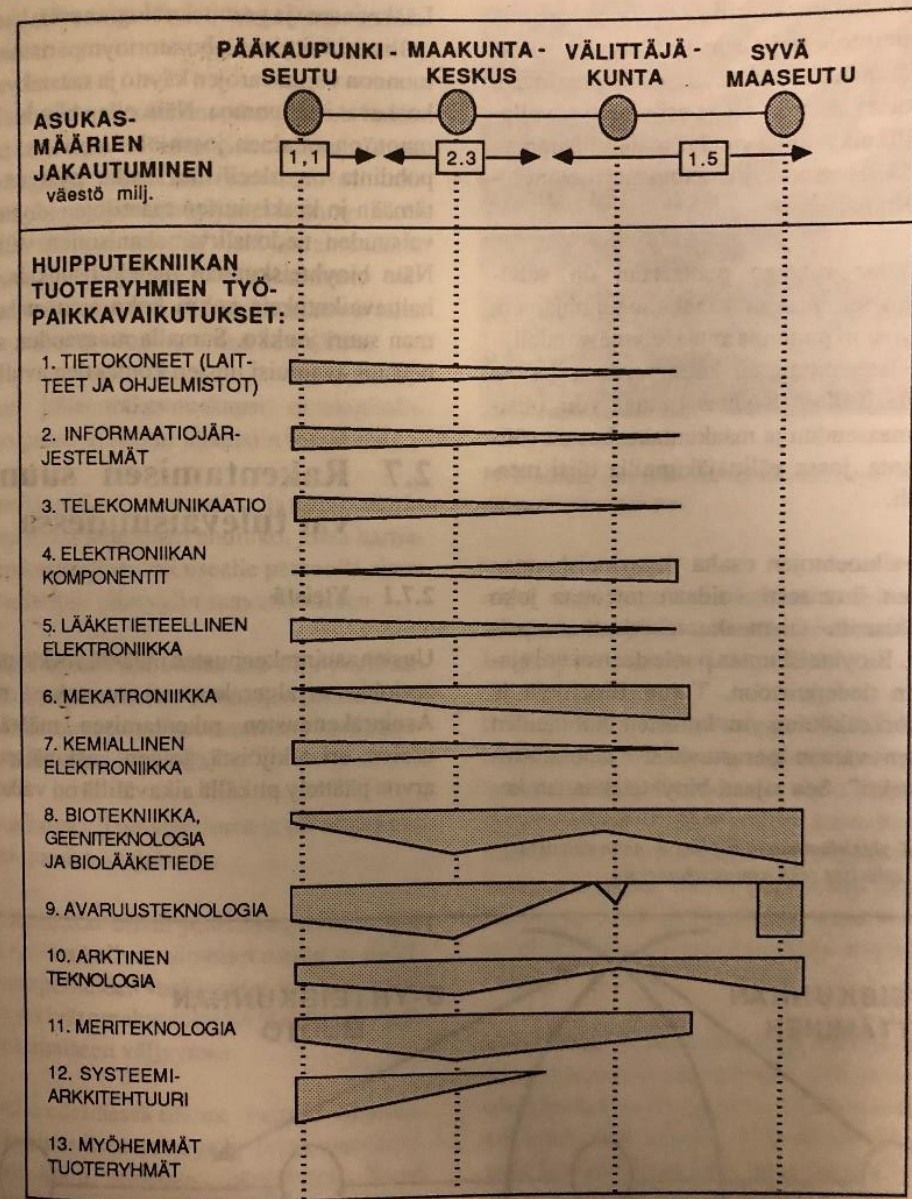
1989

Kuvio 2. Rakennemuutosten yleiskuvaus ja yhteydet skenaariovaihtoehtoihin.

SSKL, NESTE, VTT: SUOMI 2030

Kuvio 17. Hypoteeseja eri huipputekniikan aaltojen vaikutuksista asutusrakenteeseen.

SSKL, NESTE, VTT: SUOMI 2030

SUOMI 2030

SUOMEN ALUEELLINEN KEHITYS VUOTEEN 2030 KILMÄNÄ Skenaariot

SEUTUSUUNNITELUN KESKUSLIITTO

NESTE

28.5.2021

1989

SUOMI 2030

SUOMEN ALUELLINEN KEHITYS
VUOTEEN 2030 KULMINA-SINÄNAARINA

SEUTUSUUNNITELUN KESKUSLIITTO

28.5.2021

lualavonn...
työllistäminen.

2.3.2 Yhdyskuntien fyysisen rakenteen muutos

Pelkistetysti tulkiten länsimaisten yhdyskuntien fyysistä rakennetta on tällä vuosisadalla voimakaimmin muuttanut väestön koulutustason nousu. Tilastollisissa tulkinnoissa asia selitetään informaatioyhteiskunnan syntynä. Vasta viime aikoina Suomessakin on tajuttu ilmiön liikkeelle paneva voima eli koulutus. Tällöin on ryhdytty keskustelemaan yhteiskuntamme rakennemuutoksen hallinnasta ja osuttu muutosvoimien ytimeen, väestön koulutustasoon. Voikin tulkita, että informaatioyhteiskunta kuvaa sitä ammattirakennetta, johon yhteiskunta on itsestään ohjautunut, kun koulutustasoa on nostettu. Samalla on työssäkäynti muuttanut oleellisesti. Työssäkäyntialueet ovat ammattirakennemuutoksen kanssa keskittyneet ja ovat edelleen keskittymässä.

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet

Tietotekniikan käyttöönotto työelämässä ja puhelinverkkoon sopivan tiedonsiirtotekniikan kehittyminen mahdollistavat periaatteessa yhä useammalle henkilölle siirtymisen etätyöskentelyyn kotoa käsin. Toisaalta jatkuvasti muistutetaan, että jatkuvat ja osin jopa satunnaiset henkilökohtaiset kontaktit mm. työtovereihin ja yhteistyötahoihin ovat tietotyössä erityisen merkityksellisiä. Tuntuukin luontevalta ajatella, että useimmille sopisi sellainen työrytmi, jossa työpaikalla vietettäisiin 2-3 päivää viikossa ja etätyöskentelyn osuus olisi 2-3 työpäivää viikossa.

Asuinpaikan valintaan edellä kuvattu etätyöskentelytapa toisi lisää vapautta. Asunto voisi sijaita etäämpänä työpaikasta kuin nykyisin, lähempänä luontoa niin haluttaessa. Työmatkoihin ei kokonaisuutena kuluisi nykyistä enempää aikaa. Yhdyskuntien rakenteelle kehitys merkitsisi aluerakenteen hajautumisen jatkumista ja kaupunkiseutujen leviämistä alueellisesti yhä pidemmälle varsinaisesta kaupunkikeskuksesta.

Kaupunkiseutujen el...

Kiitos!

Maakunnat mukavammiksi, elämä ehommaksi

Älä anna summamutikan ohjata ratkaisujasi

Summamutikka on vielä tietoyhteiskunnassakin yllättävän yleinen työkalu. Se on ovela soluttautuja, joka vaikuttaa kansalaisten, yritysten ja organisaatioiden päätöksentekoon. Summamutikka harhauttaa tarjoamalla houkuttelevan helpon ratkaisun tulevaisuuden toimiin.

Seutusuunnittelussa on jo perinteisesti luovuttu summamutikasta. Seutusuunnitelmat, seutukaavat sekä muut seutukaavaliittojen suunnitelmat, tutkimukset ja selvitykset nojaavat uudenaikaisiin menetelmiin. Tämä on välttämätöntä, sillä seutusuunnittelu osoittaa tienviitat maakuntien parempaan tulevaisuuteen. Seutusuunnittelu edistää maakuntien ja niiden asukkaiden hyvinvointia ja elämisen laatua.

Seuraavilla sivuilla on esitetty lyhyesti uusien seutusuunnitelmien eli kokonaissuunnitelmien tiivistelmät. Niistä saa tuntea, mitä maamme eri alueilla tulevina vuosina ja vuosikymmeninä tapahtuu – ja pitäisi tapahtua, jotta maakuntien kehityksessä päästäisiin hyviin tuloksiin.

Sinä olet vastuunalaisessa asemassa. Sinä voit vaikuttaa paitsi omaan tulevaisuuteesi myös yrityksesi, yhteisösi tai muun organisaatiosi tulevaisuuteen. Käytä silloin ratkaisujesi tukena tutkittua ja suunniteltua tietoa. Tutustu seutusuunnitelmiin ja seutukaavoihin. Kysy lisää seutukaavaliitoista. Tästä julkaisusta saat jo todellisen rautaisannoksen hyötyä.

Älä siis anna summamutikalle avointa valtakirjaa järjestellä tulevaisuuttasi.